

T Á J É K O Z T A T Ó *
*az államháztartás központi alrendszerének
2018. augusztus végi helyzetéről*

2018. szeptember

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

A kormány gazdaságpolitikai intézkedéseinek eredményeként az év első nyolc hónapjában továbbra is a költségvetés bevételeinek növekedését láthatjuk, miközben folytatódott a különféle társadalmi célokat szolgáló fejlesztések támogatása. Az uniós módszertan szerinti 2,4%-os GDP-arányos hiánycél az érdemben 4% feletti gazdasági bővülés mellett pedig reális, elérhető.

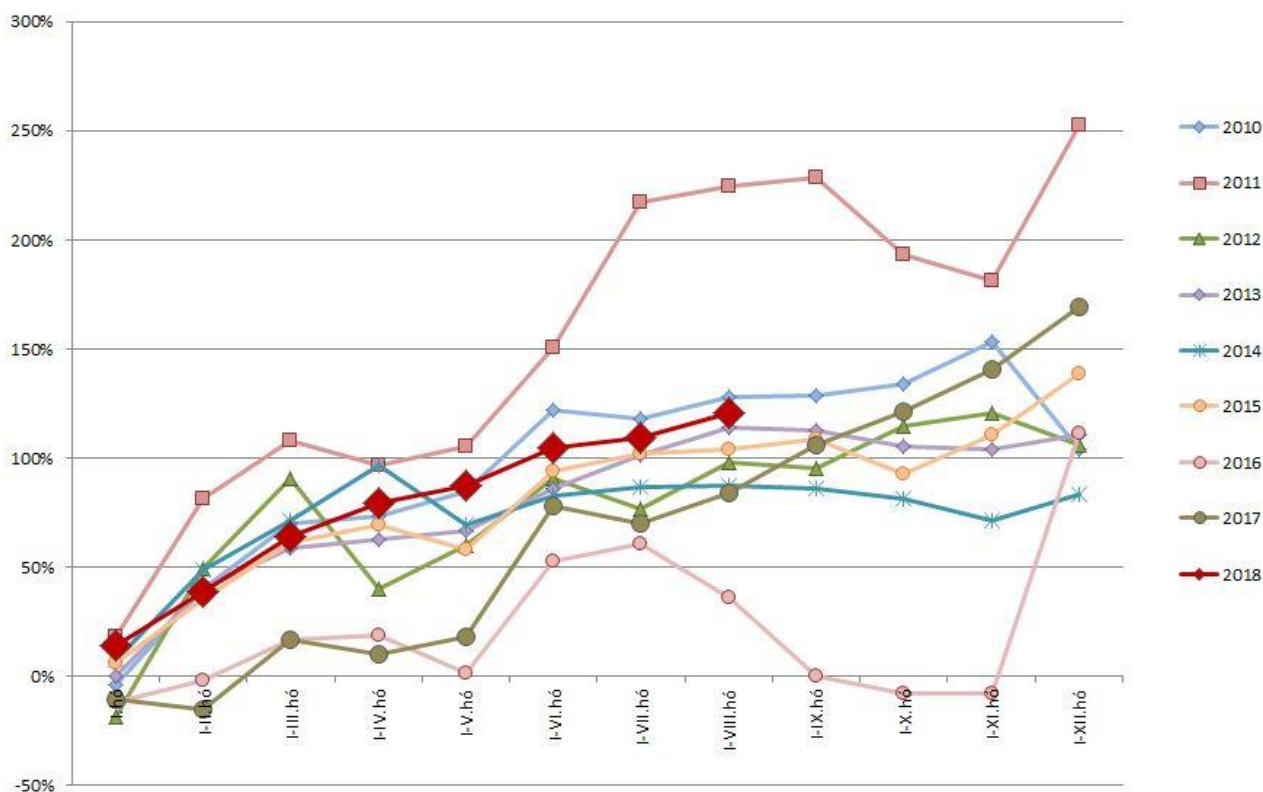
2018. augusztus végéig általános forgalmi adóból 169,3 milliárd forinttal, személyi jövedelemadóból 170,4 milliárd forinttal több bevételt számolhatott el a költségvetés, míg a nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulékok 187,6 milliárd forinttal haladták meg a tavalyi év azonos időszakának befizetéseit.

Ennek háttérében a gazdaság fehéredése és növekvő teljesítménye, a foglalkoztatottak számának bővülése, illetve a bérek dinamikus emelkedése áll. A kiadási oldalon a pusztán hazai forrásból megvalósuló fejlesztések emelhetők ki, mint például a közúthálózat felújítása, a Modern Városok Program, az Egészséges Budapest Program, valamint a különféle vállalati beruházások támogatása. Idén augusztus végéig az uniós kiadások érték az 1388,5 milliárd forintot, ezzel szemben mintegy 183 milliárd forint bevételt tudott csak elszámolni a nemzeti büdzsé Brüsszellel.

Az augusztusi egyenleg kapcsán kiemelendő, hogy az iskolakezdés megkönnyítése érdekében a szeptemberben esedékes családi támogatásokat – így többek között a családi pótlékot – már a nyár utolsó hetében kifizette a Magyar Államkincstár, ami összességében 30,7 milliárd forintot jelentett.

Az államháztartás központi alrendszere 2018. első nyolc hónapjában 1646,2 milliárd forint hiányt mutatott. Ezen belül a központi költségvetés hiánya 1708,0 milliárd forint volt, az elkülönített állami pénzalapok 21,8 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai pedig 40,0 milliárd forintos többletet értek el. Idén augusztusban a központi alrendszer 155,3 milliárd forintos hiánnyal zárt.

A központi alrendszer egyenlege az előirányzat százalékában

Az államháztartás központi alrendszerének 2018. augusztus végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

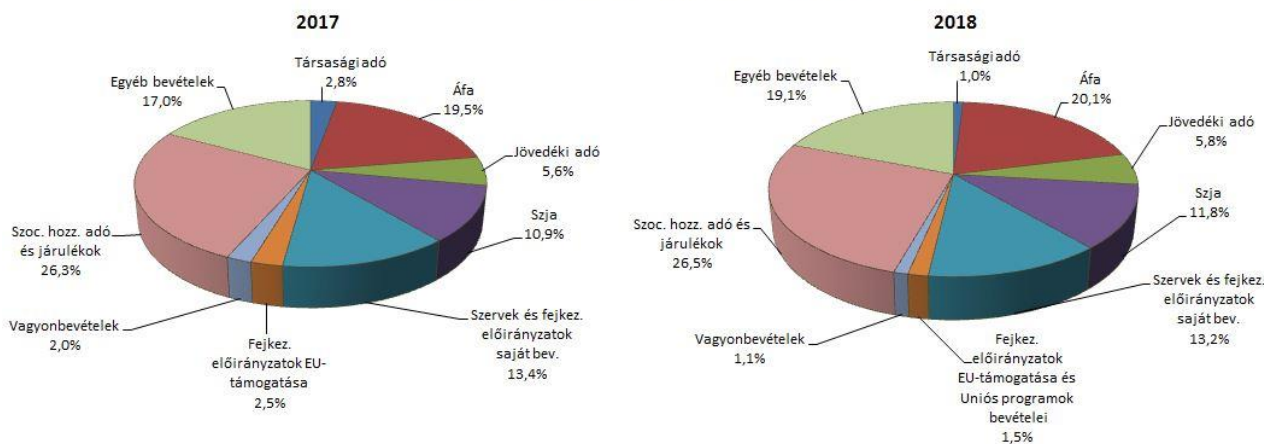
	2017. évi előzetes tény milliárd forintban (1)	2017. I-VIII. hó tény milliárd forintban (2)	előzetes tény=100% Index (%) (2/1)	2018. évi törvényi előirányzat milliárd forintban (1)	2018. I-VIII. hó tény milliárd forintban (2)	előirányzat=100% Index (%) (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-1 904,2	-1 019,0	53,5	-1 311,4	-1 708,0	130,2
bevétel:	13 087,4	7 720,8	59,0	12 553,8	8 008,2	63,8
kiadás:	14 991,6	8 739,8	58,3	13 865,2	9 716,2	70,1
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	72,5	110,8	152,8	-49,3	21,8	
bevétel:	720,0	447,7	62,2	517,0	333,9	64,6
kiadás:	647,5	336,9	52,0	566,3	312,1	55,1
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	-142,2	-71,7	50,4	0,0	40,0	
bevétel:	5 326,2	3 447,8	64,7	5 680,6	3 798,8	66,9
kiadás:	5 468,4	3 519,5	64,4	5 680,6	3 758,8	66,2
Egyenleg összesen	-1 973,9	-979,9	49,6	-1 360,7	-1 646,2	121,0
bevétel:	19 133,6	11 616,3	60,7	18 751,4	12 140,9	64,7
kiadás:	21 107,5	12 596,2	59,7	20 112,1	13 787,1	68,6

A KÖZPONTI ALRENDSZER PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK ALAKULÁSA

1. A FŐBB BEVÉTELEK

A központi alrendszer 2018. augusztus végi 12 140,9 milliárd forint összegű bevételei az előző év azonos időszakához képest 524,6 milliárd forinttal, 4,5%-kal magasabb összegben alakultak. Ezen belül kiemelhető, hogy növekedtek az általános forgalmi adóból, a személyi jövedelemadóból, a jövedéki adóból, valamint a biztosítottak által fizetett nyugdíj-, egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékokból származó bevételek. Mindezek mellett lényegesen magasabb összegben teljesültek a költségvetési szervek bevételei is. Elmaradtak viszont az előző év azonos időszakához képest a társasági adóból származó bevételek, az állami vagyonnal kapcsolatos befizetések, az uniós bevételek, valamint az uniós támogatások utólagos megtérítése.

A központi alrendszer főbb bevételeinek megoszlása

A bevételek közül a **társasági adó** mérlegsoron az év első nyolc hónapjában 117,8 milliárd forint realizálódott, ami az előző év azonos időszakától 211,2 milliárd forinttal maradt el. A bázisévhez viszonyítva az elmaradást egyrészt a 2017. évi adóelőleg-kiegészítést érintő rendelkezések 2018 januárjára történő jelentős áthúzódománya magyarázza, másrészt lényegesen csökkent a növekedési adóhitel-befizetések összege.

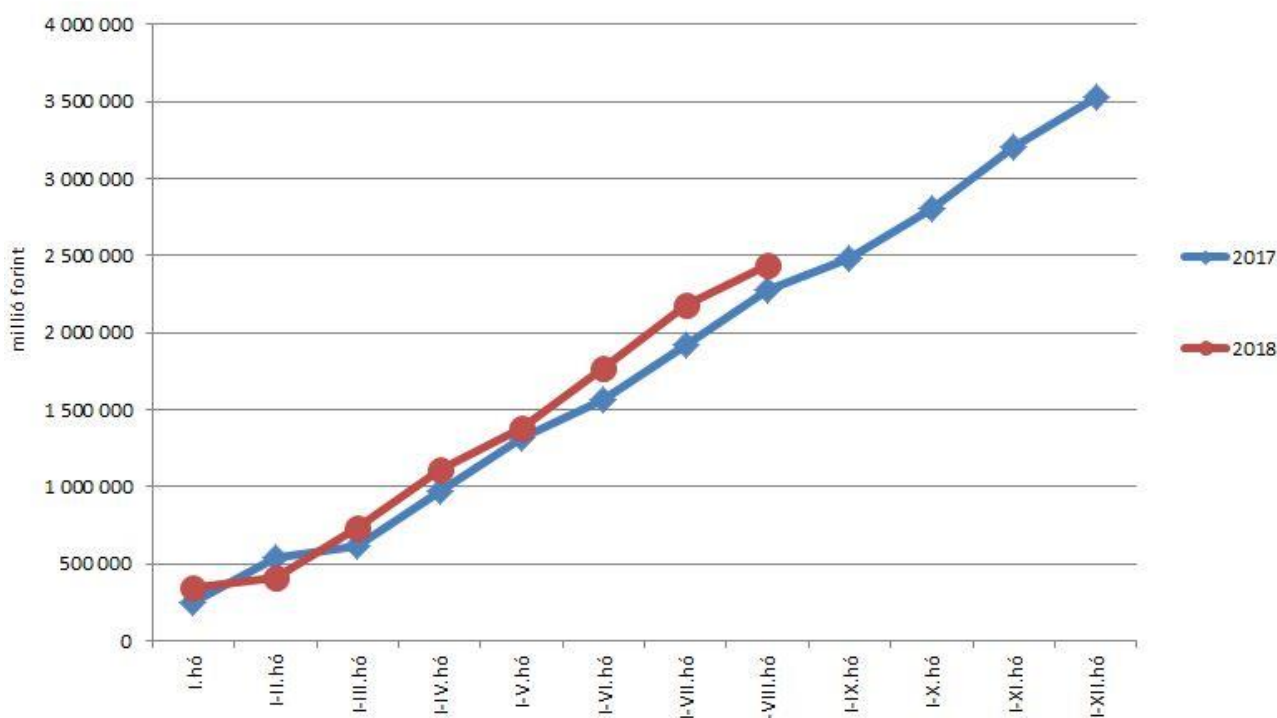
Az **egyéb központosított bevételekből** augusztus végéig összesen 333,4 milliárd forint bevétel teljesült, amely a törvényi előirányzat 71,8%-ának felel meg. Ezen belül kiemelendő az elektronikus útdíj 119,6 milliárd forintot kitevő összege.

Egyéb központosított bevételek alakulása (millió forintban)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			millió forint	%
Rehabilitációs hozzájárulás	58 442,2	67 586,1	9 143,9	115,6
Környezetvédelmi termékdíjak	42 492,6	42 359,7	-132,9	99,7
Vízkeszletjárulék	7 284,0	9 211,6	1 927,6	126,5
Hulladéklerakási járulék	7 110,2	9 756,7	2 646,5	137,2
Elektronikus útdíj	111 796,5	119 582,4	7 785,9	107,0
Korkedvezmény-biztosítási járulék	4,4	5,3	0,9	120,5
Időalapú útdíj	45 424,7	48 492,6	3 067,9	106,8
Bírságok	17 227,3	29 684,2	12 456,9	172,3
Egyéb tételek összesen	7 083,3	6 708,9	-374,4	94,7
Összesen	296 865,2	333 387,5	36 522,3	112,3

Augusztus végéig az **általános forgalmi adóból** 2440,0 milliárd forint bevétele keletkezett a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételnél 169,3 milliárd forinttal magasabb.

Általános forgalmi adó

A befizetések és a kiutalások alakulása a következők szerint változott:

Általános forgalmi adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	3 999,9	4 477,6	477,7	111,9
Kiutalás	1 729,2	2 037,6	308,4	117,8
Egyenleg	2 270,7	2 440,0	169,3	107,5

Az idei év első nyolc hónapjában mind a befizetések, mind a kiutalások felülteljesültek az előző év azonos időszakához képest. A befizetések azonban kiemelkedően, 477,7 milliárd forinttal haladták meg a 2017. évi augusztus végi összeget. A bevétel alakulását befolyásolta, hogy egyaránt növekedett a belföldi, az import és a dohánytermékek utáni áfabevétel. A belföldi befizetések emelkedése elsősorban a kereskedelemhez és a feldolgozóiparhoz köthető. A dohánytermékek utáni bevételek előző évhez viszonyított növekedését elsősorban a magasabb cigarettaforgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti alacsonyabb bázisévi bevétel határozta meg. Az import utáni befizetések növekedésének hátterében a forgalom bővülése áll. Az áfakiutalást jogszabályváltozás is érintette, 2018 januárjától a „jó adózók” kiutalási határideje 45 napról 30 napra csökkent. Összességében elmondható, hogy a 2018. évi áfabevétel ciklikusan alakul majd a megbízható és a kockázatos adózókkal összefüggő minősítéshez köthető kiutalási határidők miatt.

A **jövedéki adóból** származó bevétel az év első nyolc hónapjában 702,2 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 55,5 milliárd forinttal magasabb. A bevételek megszólása a következők szerint alakult:

Jövedéki adó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Üzemanyag jövedéki adó	408,4	422,5	14,1	103,5
Dohánygyártmány jövedéki adó	179,3	218,1	38,8	121,6
Egyéb termék jövedéki adó	58,7	61,3	2,6	104,4
Import jövedéki adó és energiaadó	0,3	0,3	0,0	100,0
Jövedéki adók összesen	646,7	702,2	55,5	108,6

A bevételek 2018. évi alakulását a dohánytermékek utáni bevételek emelkedése befolyásolta, melynek hátterében a nagyobb forgalom, illetve a jogszabályváltozások miatti alacsonyabb bázisévi bevétel áll. Az üzemanyagok utáni bevételek növekedését elsősorban a magasabb üzemanyag-forgalom indokolja, melyet részben kompenzáltak a bázisév I. negyedévében érvényes magasabb adómértékek. Az egyéb termékek esetében a bevételek közel azonos összegben teljesültek.

A **pénzügyi tranzakciós illetékből** származó bevétel augusztus végéig 154,0 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 11,0 milliárd forinttal magasabb. A növekedés hátterében a pénzforgalmi szolgáltatók és a Kincstár egyaránt magasabb befizetése áll.

A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év első nyolc hónapjában 1431,8 milliárd forint volt, amely 170,4 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések és a kiutalások alakulását a következő táblázat részletezi:

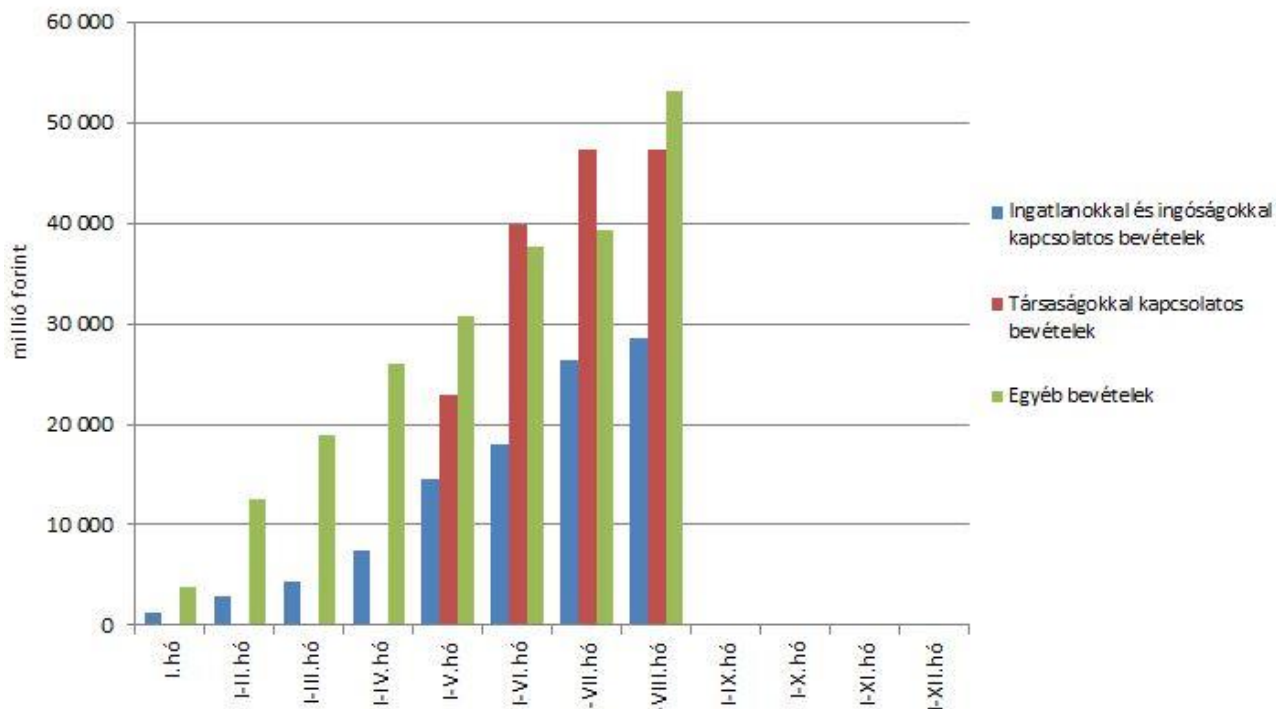
Személyi jövedelemadó bevétel alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Befizetés	1 357,3	1 538,7	181,4	113,4
Kiutalás	95,9	106,9	11,0	111,5
Egyenleg	1 261,4	1 431,8	170,4	113,5

A **„Központi Maradványalapba történő befizetések”** mérlegsorra a költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok az év első nyolc hónapjában összesen 185,7 milliárd forint maradványt fizettek be.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos befizetések** nyolchavi halmozott összege 129,1 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos befizetések a 2018. évben

A 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az uniós bevételek az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor. Erre a mérlegsorra augusztus végéig 183,0 milliárd forint bevétel érkezett. A keletkezett bevételek túlnyomó része a Széchenyi 2020 Operatív Programokhoz, valamint a Vidékfejlesztési Programhoz kapcsolódik.

Az „Egyéb uniós bevételek” mérlegsoron belül az „**Uniós támogatások utólagos megtérítése**” soron 2018 augusztusáig nem keletkezett bevétel. Az idei évre tervezett bevétel éven belüli eloszlása a 2007-2013-as időszaki programok zárásának függvénye.

A **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó I-VIII. havi bevételek alakulását a következő táblázat mutatja be:

A szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételek alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	Az alap I-VIII. havi bevételén belüli aránya (%)	2018. I-VIII. hó	Az alap I-VIII. havi bevételén belüli aránya (%)	Eltérés	
					Mrd Ft	%
Nyugdíjbiztosítási Alap	1 955,0	95,5	2 169,2	97,1	214,2	111,0
Egészségbiztosítási Alap	855,5	61,1	918,9	58,7	63,4	107,4
Nemzeti Foglalkoztatási Alap	244,6	68,9	130,7	57,0	-113,9	53,4
Összesen	3 055,1		3 218,8		163,7	105,4

A **Nyugdíjbiztosítási Alap** I-VIII. havi bevételeinek döntő része, 97,1%-a a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származik. A szociális hozzájárulási adó és járulékok előző évhez viszonyított elemzésekor figyelembe kell venni, hogy megváltozott a szociális hozzájárulási adó megosztási aránya, a Nyugdíjbiztosítási Alap részesedése az előző évhez képest 71,61%-ról, 79,5%-ra emelkedett. 2018-ban megváltozott az adó mértéke is, amely a 2017. évi 22,0%-ról 19,5%-ra csökkent. Az I-VIII. havi bevételek 214,2 milliárd forinttal haladták meg az előző év azonos időszakában befolyt szociális hozzájárulási adóból és járulékokból származó bevételeket. A bevételnövekedést a megosztási arálynak a Nyugdíjbiztosítási Alap javára végrehajtott emelése és az előző év azonos időszakához képest bekövetkezett bruttókereset-növekedés együttes hatása eredményezte. A biztosítottak által fizetett nyugdíjjárulék – amelyet nem érint a megosztási arány módosítása – az év első nyolc hónapjában 104,0 milliárd forinttal magasabb összegben, 13,5%-kal nagyobb mértékben teljesült a tavalyi azonos időszakhoz képest. A jelentős mértékű bevételnövekedést a bériáramlást ösztönző kormányzati intézkedések, programok (minimálbér-emelés, szakmai bérminimum emelése, életpályaprogramok, az egészségügyben dolgozók előrehozott béremelése stb.) eredményezték.

Az **Egészségbiztosítási Alap** esetében a **szociális hozzájárulási adóból és járulékokból** származó 2018. évi első nyolchavi bevétel az alap összes bevételének 58,7%-át tette ki, és 63,4 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakában ilyen jogcímen befolyt bevételeket. Az Egészségbiztosítási Alap változatlan megosztási aránnyal részesül a

szociális hozzájárulási adóból. A bevételek alakulásánál figyelembe kell venni, hogy a szociális hozzájárulási adó mértéke 2,5 százalékponttal csökkent 2018. januártól, továbbá az előző év azonos időszakához képest bruttókereset-növekedés következett be.

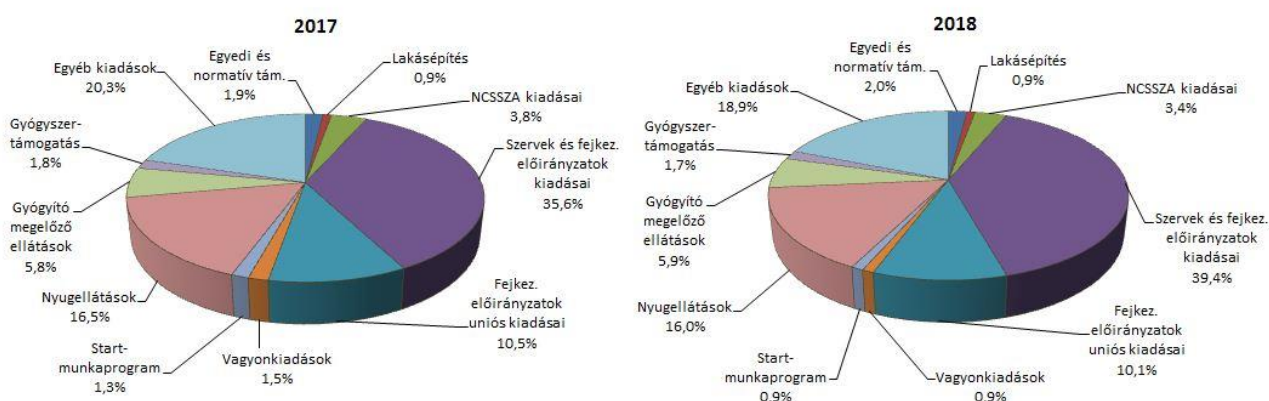
Tavaly az év első nyolc hónapjában a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak (NFA)** a szociális hozzájárulási adóból 129,1 milliárd forint bevétele származott. Az NFA 2018-tól már nem részesül e bevételből. Idén augusztus végéig az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulék NFA-t megillető hányada 130,7 milliárd forintot tett ki, mely 15,2 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának az összegét.

Az Egészségbiztosítási Alap 2018. első nyolchavi összes bevételének 7,9%-a az **egészségügyi hozzájárulásból** származó bevétel. 2018. I-VIII. hónapjában az alapnak ebből 124,2 milliárd forint bevétele keletkezett, amely a 2017. január-augusztus havi bevételtől 1,7 milliárd forinttal maradt el. E bevétel alakulásában szerepet játszik a 22,0%-os mértékű egészségügyi hozzájárulás ez évi 2,5 százalékpontos csökkentése.

2. A FŐBB KIADÁSOK

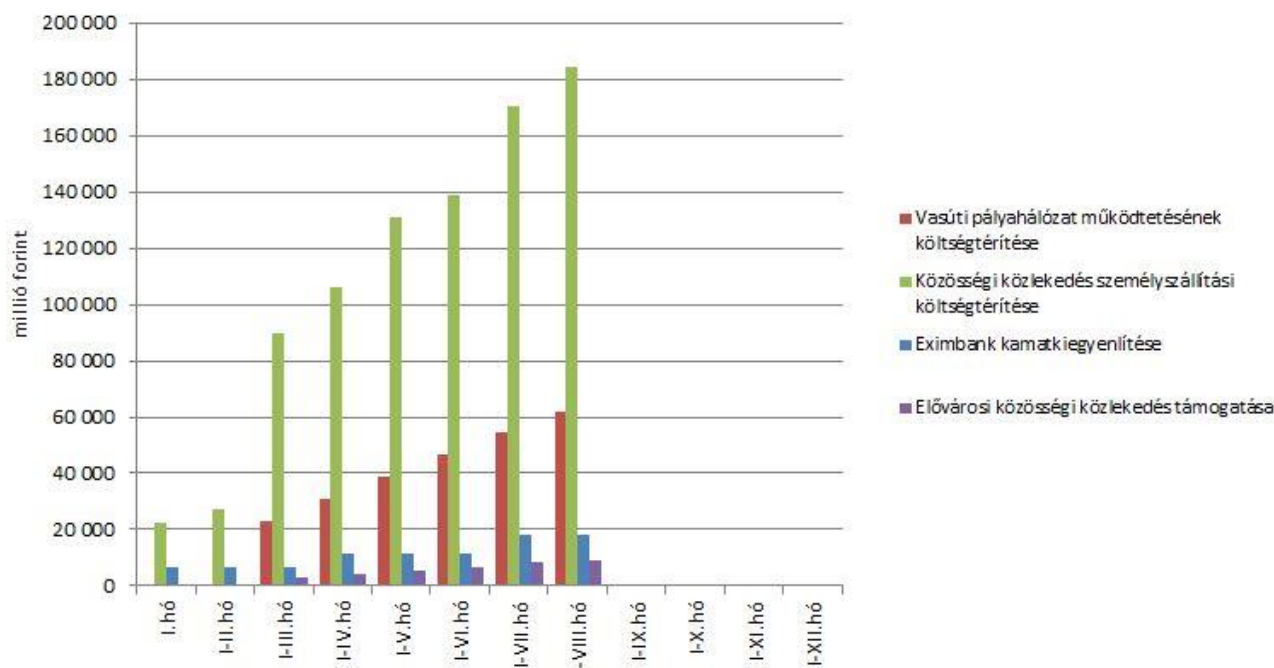
A központi alrendszer 2018. augusztus végi 13 787,1 milliárd forint összegű kiadásai 1190,9 milliárd forinttal, 9,5%-kal teljesültek magasabb összegben, mint az elmúlt év azonos időszakában. Ezen belül jelentősen emelkedtek az előző év első nyolc hónapjához képest a költségvetési szervek kiadásai, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok hazai és uniós kiadásai, valamint a nyugellátásokra és a gyógyító-megelőző ellátásra fordított összegek is.

A központi alrendszer főbb kiadásainak megoszlása

Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások az év első nyolc hónapjában 273,7 milliárd forintot tettek ki, amely összeg 13,9%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. A különbség döntően a közösségi közlekedés személyszállítási, valamint a vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés időszakosan magasabb összegű kifizetéseire vezethető vissza. A kiadások meghatározó tételeit jelentő közösségi közlekedés személyszállítási és vasúti pályahálózat-működtetési költségtérítés, valamint az elővárosi közösségi közlekedés támogatása kapcsán közszolgáltatási szerződésekben, az Eximbank Zrt. részére nyújtott kamatkiegyenlítés esetében pedig jogszabályban meghatározott ütemezés alapján fizet az állam. A főbb tételek alakulását a következő diagram szemlélteti:

Egyedi és normatív támogatások a 2018. évben

A lakásépítési támogatásokra fordított kiadások az év első nyolc hónapjában 121,7 milliárd forintot tettek ki, amely 4,8 milliárd forinttal magasabb a korábbi év azonos időszakának teljesülésénél. Az eltérést elsősorban a Családi Otthonteremtési Kedvezményt, az adó-visszatérítési támogatást és a jelzáloglevelek kamattámogatását igénybe vevők létszámának változása, valamint az elszámolási szabályok miatti kifizetések gyakorisága magyarázza. Ezenfelül a kifizetéseket az árfolyam- és a referenciahozamok, valamint a további konstrukciókat igénybe vevők létszámának alakulása is befolyásolta.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A főbb támogatásokat az alábbi táblázat részletezi:

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Családi támogatások	311,1	302,8	-8,3	97,3
<i>Ebből:</i>				
<i> családi pótlék</i>	241,7	232,8	-8,9	96,3
<i> gyermekgondozást segítő ellátás</i>	47,2	47,3	0,1	100,2
<i> gyermeknevelési támogatás</i>	8,7	8,7	0,0	100,0
<i> életkezdési támogatás</i>	4,7	5,4	0,7	114,9
Korhatár alatti ellátások	62,8	62,0	-0,8	98,7
<i>Ebből:</i>				
<i> korhatár előtti ellátás és táncművészeti életjáradék</i>	12,3	12,1	-0,2	98,4
<i> szolgálati járandóság</i>	50,5	49,9	-0,6	98,8
Jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatások	88,2	86,1	-2,1	97,6
<i>Ebből:</i>				
<i> járásai szociális feladatok ellátása</i>	42,8	40,5	-2,3	94,6
<i> fogyatékosági támogatás és vakok személyi járadéka</i>	25,9	26,2	0,3	101,2
<i> politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítések</i>	9,9	10,4	0,5	105,1
Különféle jogcímen adott térítések	15,8	15,3	-0,5	96,8
<i>Ebből:</i>				
<i> közgyógyellátás</i>	11,0	10,5	-0,5	95,5
Összesen	477,9	466,2	-11,7	97,6

A **családi támogatásokra** idén az év első nyolc hónapjában összesen 302,8 milliárd forintot fordítottak, amely a 2017. évi augusztus végi kiadásoktól 2,7%-kal maradt el. Ezt döntően a családi pótlékra kifizetett összeg (232,8 milliárd forint) előző évhez viszonyított mérséklődése okozta. Ennek oka, hogy a korábban elindult Népesedéspolitikai Akció ugyan hatékonyan segíti elő a kedvező demográfiai folyamatokat, azonban a támogatási rendszerbe belépők számának folyamatos növekedése nem tudja kompenzálni a korábbi évek kedvezőtlen folyamatai következtében kilépők miatti létszámkiesést. Az augusztus hónap vonatkozásában kiemelhető, hogy a családtámogatási törvény végrehajtási rendeletének (223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet) megfelelően, az iskolakezdés megkönnyítése érdekében – hasonlóan az előző évhez – a családi pótlék, a gyermekgondozást segítő ellátás, a gyermeknevelési támogatás és az anyasági támogatás szeptemberben esedékes összege – az augusztus hónapban esedékes ellátás mellett – augusztusban került kifizetésre az érintett családok részére. Ez összesen 30,7 milliárd forintot tett ki. Az életkezdési támogatásra kifizetett összeg (5,4 milliárd forint) az idei év első nyolc hónapjában 0,7 milliárd forinttal volt magasabb, mint az előző év azonos időszakában. Ennek hátterében az áll, hogy a fiatalok életkezdési támogatásáról szóló 2005. évi CLXXIV. törvénynek megfelelően mindig a tárgyévet megelőző évi fogyasztói árindex mértékével megegyező mértékű kamat kerül jóváírásra az életkezdési letéti számlákon nyilvántartott követelések után. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak részére augusztus hónapban kifizetésre került az évente két alkalommal járó természetbeni támogatás első üteme. Ezzel a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra idén átutalt összeg már meghaladta az 1,9 milliárd forintot.

A **korhatár alatti ellátásokra** 2018. augusztus végéig 0,8 milliárd forinttal alacsonyabb összeget fordítottak, mint az előző év azonos időszakában. Az ellátásokra kifizetett összeg csökken, mivel az ellátottak betöltik a nyugdíjkorhatárt, és öregségi nyugdíjra válnak jogosulttá. Az adatok tartalmazzák ezen ellátások januárban végrehajtott emelésének (a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint végrehajtott 3,0%-os emelés, továbbá a 2017. novemberi 0,8%-os kiegészítő emelés beépítése) a hatását is.

Idén az év első nyolc hónapjában a **jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra** kifizetett összeg 2,1 milliárd forinttal maradt el az egy évvel korábbi kiadástól. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokon belül a legnagyobb összeget (40,5 milliárd forint) a járási szociális feladatok ellátására fordították, amely 2,3 milliárd forinttal volt kevesebb az előző év azonos időszaka kifizetésénél. Ebből az előirányzatból kerül folyósításra a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, az abban részesülők létszáma – köszönhetően a kedvező munkaerőpiaci folyamatoknak – csökkenést mutat. Egyéb kisebb ellátásoknál (például mezőgazdasági járadék, házastársi pótlék) is kismértékű csökkenés látható, figyelemmel arra, hogy ezek kifutó jellegű ellátások. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre fordított összeg (10,4 milliárd forint) viszont 0,5 milliárd forinttal magasabb volt az előző évi kifizetésnél. Ezeket az ellátásokat a nyugdíjakra vonatkozó szabályok szerint kell emelni, így az adatok tartalmazzák az ellátások januárban végrehajtott emelésének hatását, továbbá a XX. századi diktatúrák áldozatainak járó, politikai rehabilitációs célú nyugdíj-kiegészítésekkel kapcsolatos kormányrendeletek módosításáról szóló 28/2017. (II. 13.) Korm. rendeletben előírt 40,0%-os emelés hatását is. Idén az év első nyolc hónapjában a fogyatékosági támogatásra 26,2 milliárd forintot fizettek ki, amely – alapvetően a januárban végrehajtott emelés

következtében – 0,3 milliárd forinttal haladta meg az előző év azonos időszakának teljesítését. Hasonlóan az előző évhez, a fogyatékosági támogatás esetében is – az augusztus hónapban esedékes összeg mellett – a szeptemberben esedékes ellátás is augusztusban került kifizetésre.

A **különbéle jogcímen adott térítések** 2018. augusztus végéig 15,3 milliárd forintot tettek ki, míg az előző évi nyolchavi teljesítés 15,8 milliárd forint volt. A térítéseken belül a legnagyobb összeget, 10,5 milliárd forintot a közgyógyellátásra fizették ki.

A **helyi önkormányzatok** 2018. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 705,4 milliárd forint állami támogatást biztosít, ami a 2017. évi 641,1 milliárd forintos eredeti törvényi előirányzatnál 64,3 milliárd forinttal magasabb. E többlet szolgál fedezetül egyrészt a minimálbért és garantált bérminimumot érintő intézkedésekre és szociális hozzájárulási adócsökkentésre 19,0 milliárd forint értékben, másrészt egyéb bérintézkedésekre (pl. polgármesterek béremelésére, óvodai segítők 7+3%-os béremelésére, óvodapedagógusok minősítésének többletköltségére, szociális béremelésekre, kulturális illetménypótléokra) 25,1 milliárd forint értékben, ezenfelül egyéb feladatokra (kiemelt fejlesztési többletekre, bölcsődei feladatfinanszírozás kialakításának többlettámogatására, egyéb kisösszegű pluszforrásokra) 20,2 milliárd forint értékben.

A jelentősebb tételek alakulását a következő táblázat mutatja:

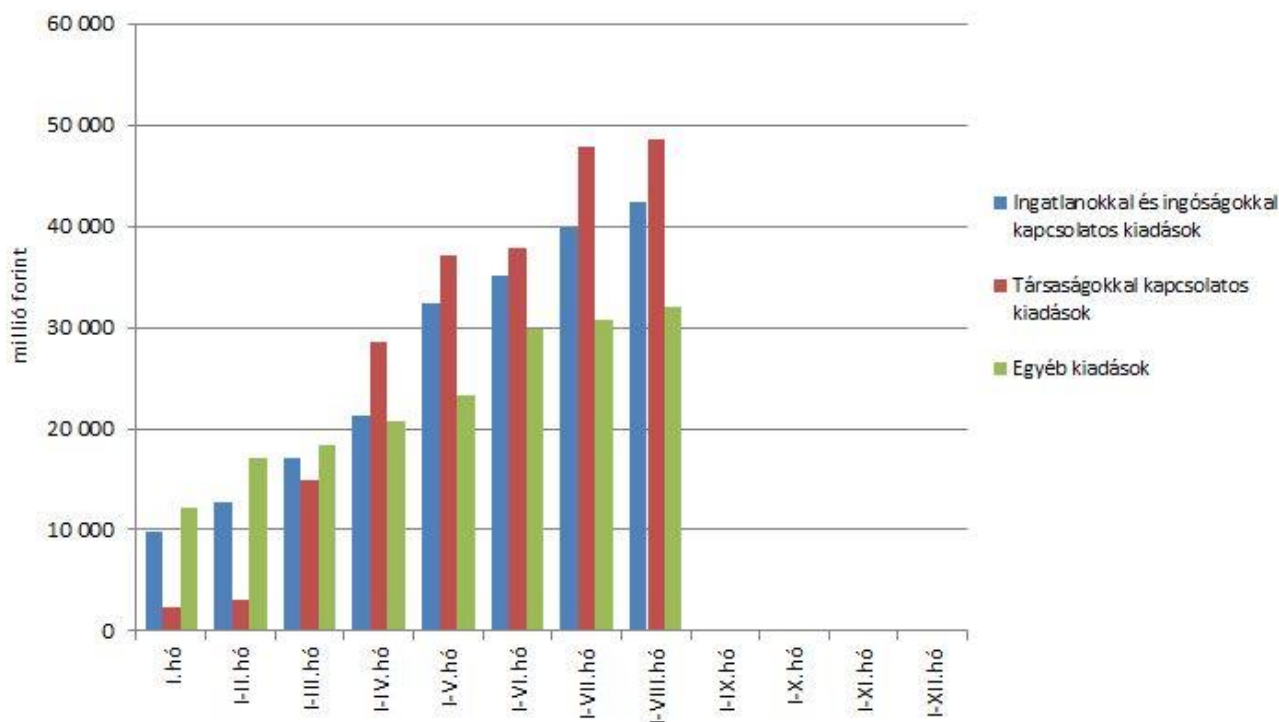
A helyi önkormányzatok támogatásának alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
A helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása	377,9	402,9	25,0	106,6
<i>A helyi önkormányzatok működésének általános támogatása</i>	103,7	104,9	1,2	101,2
<i>A települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatása</i>	116,5	120,9	4,4	103,8
<i>A települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatása</i>	135,5	150,3	14,8	110,9
<i>A települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatása</i>	22,2	26,8	4,6	120,7
Helyi önkormányzatok kiegészítő támogatása	29,8	26,1	-3,7	87,6
Költségvetési szerveknél foglalkoztatottak kompenzációja	3,2	2,1	-1,1	65,6
Év közben létrejött új jogcímek kiadásai	46,2	51,4	5,2	111,3
Összesen	457,1	482,5	25,4	105,6

A „Hozzájárulás az EU költségvetéséhez” mérlegsoron a 2018 augusztusáig teljesített kiadás 207,6 milliárd forint, ami a törvényi előirányzat 67,0%-a, és a tervezettnél megfelelően alakult. A hozzájárulás 38,4 milliárd forinttal haladta meg a 2017. év azonos időszakában teljesített összeget.

Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** nyolchavi halmozott összege 122,9 milliárd forint volt, melynek összetételét a következő diagram szemlélteti:

Állami vagyonnal kapcsolatos kiadások a 2018. évben

Az elkülönített állami pénzalapok kiadásai közül jelentősebb összeget tett ki a **Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozott Start-munkaprogram** kiadása, mely augusztus végéig 126,3 milliárd forintot tett ki. Ezen kiadás az előző év azonos időszakában teljesített összegnél 41,3 milliárd forinttal alacsonyabb.

A társadalombiztosítás pénzügyi alapjain belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel volt a **Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugellátásokra** fordított 2208,1 milliárd forint. Az I-VIII. havi kifizetések tartalmazzák az év elején végrehajtott emeléseket, azaz a nyugdíjakra beépült 2017. évi novemberi 0,8%-os kiegészítő, illetve az arra számított januári 3,0%-os nyugdíjemelések összegét. Az előző év azonos időszakához képest így a költségvetés nyugdíjakra 126,9 milliárd forinttal, azaz 6,1%-kal költött többet. Ezen belül a korbetöltött öregségi nyugdíjakra 115,4 milliárd forinttal, a nők 40 éves szolgálati jogviszonyával igényelhető ellátásra 5,5 milliárd forinttal több pénz került kifizetésre, mint az előző év azonos időszakában.

Az **Egészségbiztosítási Alap** 2018. első nyolchavi összes kiadásának 27,6%-át a **pénzbeli ellátásokra** fordított összeg adta. Az ellátások részletes bemutatását a következő táblázat tartalmazza:

Az Egészségbiztosítási Alap pénzbeli ellátásokra fordított kiadásainak alakulása (milliárd forint)

Megnevezés	2017. I-VIII. hó	2018. I-VIII. hó	Eltérés	
			Mrd Ft	%
Pénzbeli ellátások	403,3	426,6	23,3	105,8
<i>Ebből:</i>				
<i>Rokkantság, rehabilitációs ellátások</i>	197,1	190,1	-7,0	96,4
<i>Gyermekgondozási díj</i>	99,7	116,0	16,3	116,3
<i>Táppénz</i>	64,2	74,5	10,3	116,0

Az Egészségbiztosítási Alapon belül a legnagyobb kiadási előirányzatot képező **gyógyító-megelőző ellátásokra** kifizetett összeg 811,1 milliárd forint volt az év első nyolc hónapjában, ez 82,9 milliárd forinttal több, mint a bázisidőszak kiadása. Az előző év azonos időszakához viszonyított növekedésben szerepet játszanak az egészségügyi ágazatban végrehajtott béremelések (a szakdolgozókat és orvosokat érintő 2017. novemberi béremelés, továbbá a szakdolgozók tekintetében a 2018. novemberi béremelés januárra történő előrehozása), valamint a háziorvosi és fogászati ellátás finanszírozásának növekedése. (Ez utóbbiak szerint a háziorvosi szolgálatok rezsitámogatásának havi összege 2017. II. félévében, majd ezt követően 2018 márciusában további 130-130 ezer forinttal emelkedett, a fogászati alapellátásnál bevezetésre került a havi 130 ezer forint rezsitámogatás.)

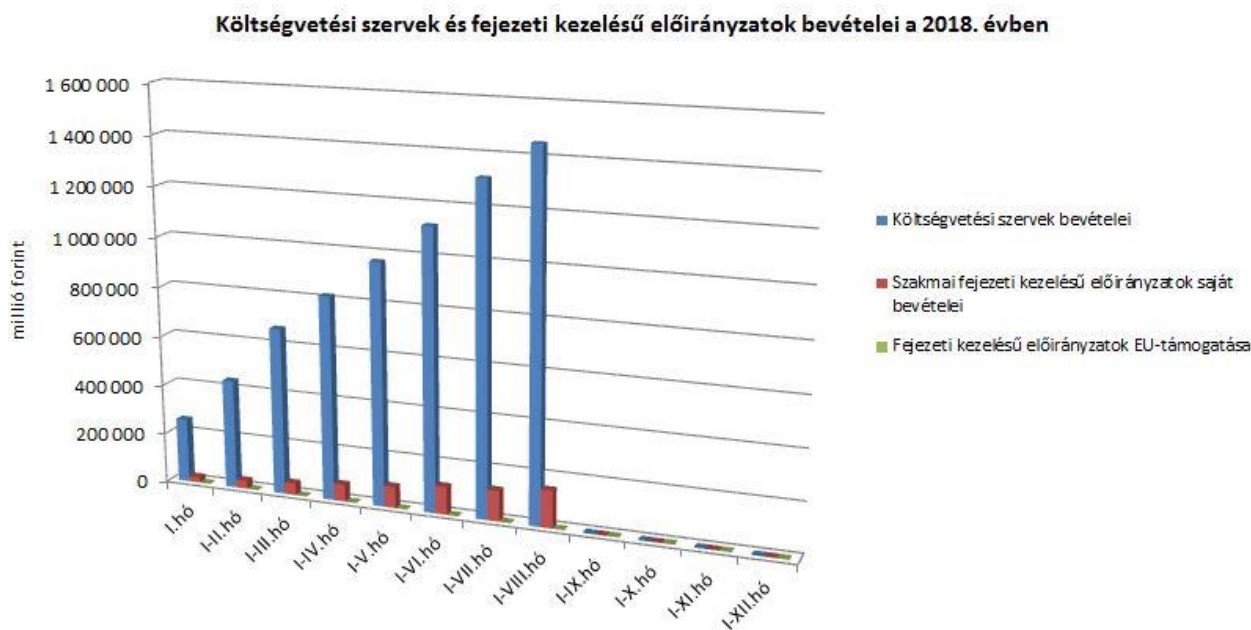
3. A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA

2018 első nyolc hónapjában a **központi költségvetési szervek bevételei** összesen 1451,6 milliárd forintot tettek ki, amelyek 6,4%-kal voltak magasabbak a 2017. évi augusztus végi bevételeknél. Az intézmények bevételei közül a következő jelentősebb tételek emelhetők ki: 597,4 milliárd forint a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás, 227,6 milliárd forint a 2014-2020 közötti kohéziós politikai operatív programok előirányzat-felhasználási számlájáról közvetlenül érkezett bevétel, több intézmény részére, különböző projektek támogatási előlegeként, valamint 49,5 milliárd forint jóváírás az Országos Rendőr-főkapitányság részére a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások”, „A terrorellenes intézkedések megvalósításához kapcsolódó kiadások”, illetve a „Belső Biztonsági Alap” törvényi sorokról. A két év első nyolchavi bevételei közötti eltérést okozó számos tényező közül kiemelhető a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő által az egészségügyi intézményeknek utalt támogatás.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok** esetében a **hazai forrásból származó bevételek** összege 2018 első nyolc hónapjában 150,1 milliárd forint volt, mely 36,9 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évi augusztus végi bevételekhez képest. „A 2007-2013. évek közötti operatív programok visszaforgó pénzeszközeinek felhasználása és kezelése” törvénysorra a visszaforgó pénzeszközök kötelezettségvállalással nem terhelt részének visszautalásából adódóan idén 13,4 milliárd forint bevétel érkezett, az ilyen jellegű bevétel a tavalyi év azonos időszakában ennél jóval magasabb volt. Ezenfelül 44,5 milliárd forintot tett ki az uniós fejlesztések operatív programjai előirányzat-felhasználási keretszámlájára visszautalt összeg.

A „**Fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatása**” mérlegsorra 2018. augusztus végéig csak minimális összegű (0,5 milliárd forint) bevétel érkezett, mivel a 2018. évi költségvetési törvénnyel összhangban az **uniós bevételek** az idei évtől a támogatást nyújtó uniós előirányzatok helyett a költségvetés XLII. A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai fejezetébe érkeznek, így ezek kimutatására az „**Uniós programok bevételei**” mérlegsoron kerül sor.

A 2018. évi augusztus végi, együttesen mintegy 1602 milliárd forint összegű bevételek megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

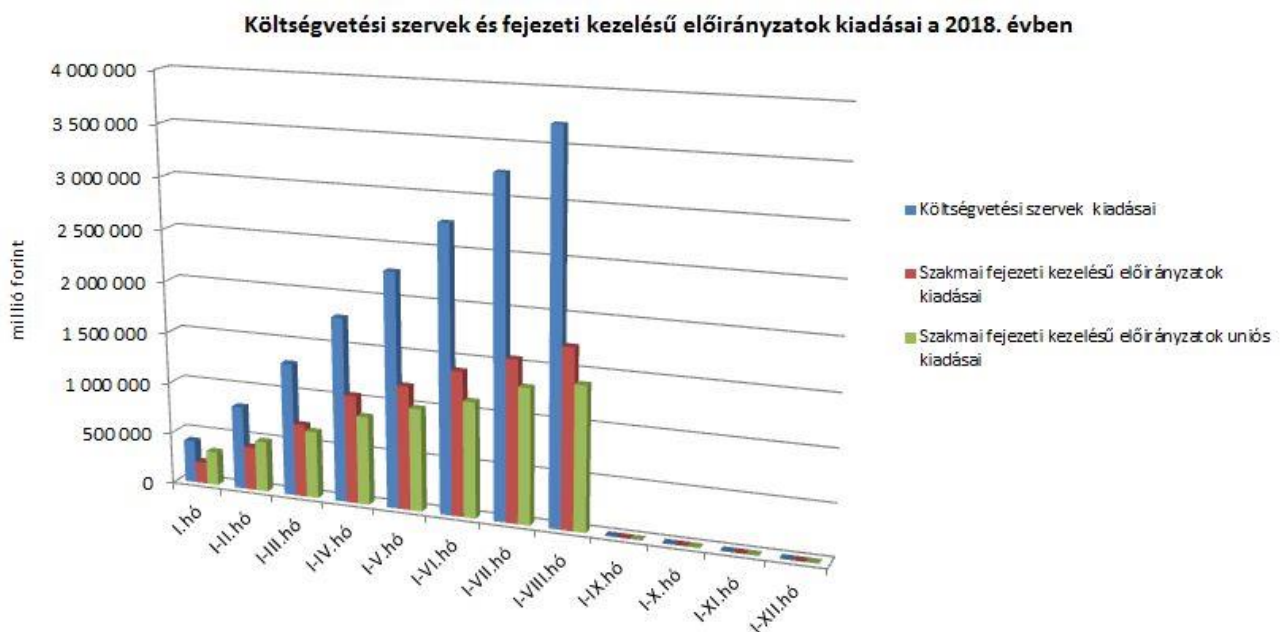
2018 első nyolc hónapjában a **költségvetési szervek kiadásai** 3702,4 milliárd forintot tettek ki, ez 16,0%-kal magasabb a 2017. évi augusztus végi kiadásoknál. Az intézmények teljesítéséből 2081,0 milliárd forintot tett ki a személyi juttatásokra és szociális hozzájárulási adóra, valamint a munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg, mely 181,8 milliárd forinttal magasabb, mint az előző év első nyolchavi e célú kiadás. Ezenkívül az alábbi nagyobb összegű kifizetések történtek: 60,1 milliárd forint kifizetése az Országos Rendőr-főkapitányságnál (többek között likvid pénzeszközök átadására a rendvédelmi szervek részére), 37,3 milliárd forint kiadás a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatal Anyagellátó Raktárbázisnál, 31,4 milliárd forint kifizetése a Honvédelmi Minisztérium Védelemgazdasági Hivatala központi költségvetéséből szolgáltatások kifizetésére, 27,7 milliárd forint kifizetése a Magyar Államkincstárnál az étkezési Erzsébet-utalvány nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők részére történő biztosítása érdekében, 27,2 milliárd forint kifizetése a NAV-nál, döntően informatikai eszközök beszerzésére, 18,4 milliárd forint kifizetése a Klebelsberg Központnál, mintegy 45 ezer notebook beszerzésére a digitális kompetencia fejlesztését célzó projekt keretében. A kiadások tartalmazzák a Központi Maradványalapba történő befizetéseket is.

A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatokon belül a hazai forrásból finanszírozott kifizetések** 2018 első nyolc hónapjában 1726,6 milliárd forintot tettek ki, melyek 431,3 milliárd forinttal teljesültek magasabban, mint az előző év azonos időszakának kiadásai. Ezen időszak teljesítéséből az alábbi tételek emelhetők ki: 250,7 milliárd forint kifizetés történt a normatív finanszírozáshoz kapcsolódó törvényi sorokról (köznevelési célú humánszolgáltatás és működési támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcsoktatás, tankönyvtámogatás, köznevelési szerződések, szociális célú humánszolgáltatások támogatása), 111,9 milliárd forintot tett ki a „Modern Városok Program” keretében megvalósuló fejlesztések kifizetése, 107,2 milliárd forint kifizetése a „Kiemelt közúti projektek” törvényi sorról, 77,2 milliárd forint az „Autópálya

rendelkezésre állási díj”, 65,5 milliárd forint kifizetése a „Közúthálózat fenntartás és működtetés” törvényi sorról, 52,3 milliárd forint utalása a „Közúthálózat felújítása” törvényi sorról, 48,8 milliárd forint kifizetése az „Egyházi közösségi célú programok és beruházások támogatása” törvényi sorról, 46,4 milliárd forint kifizetése a „Tömeges bevándorlás kezeléséhez kapcsolódó kiadások” törvényi sorról elsősorban az Országos Rendőr-főkapitányság, illetve a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat részére, 43,3 milliárd forint a „Beruházás ösztönzési célelőirányzat” sorról kifizetett összeg, 36,7 milliárd forint folyósítása nemzeti agrártámogatásokra, valamint 20,2 milliárd forint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sor kiadása. A két év első nyolc hónapjának kiadásai közötti eltérést többek között a „Kiemelt közúti projektek”, a Modern Városok Program fejlesztéseire, a „Közúthálózat felújítása”, valamint az „Egészséges Budapest Program” törvényi sorokról kifizetett összegek magyarázzák. A kiadások tartalmazzák a Központi Maradványalapba történő befizetéseket is.

Az **uniós programok** előirányzatain 2018. augusztus végéig összesen 1388,5 milliárd forint kifizetés történt, amely az éves előirányzat 57,4%-os teljesítését jelenti. Az év során felmerült kiadások legnagyobb részét a 2014-2020-as programozási időszak kohéziós operatív programjai adják, augusztus végéig összesen 1170,8 milliárd forintot. Az eddig legjobban teljesítő operatív programok: az Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program (291,7 milliárd forint), az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program (264,1 milliárd forint), valamint a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (227,8 milliárd forint).

A **2018. évi augusztus végi, együttesen közel 6818 milliárd forint összegű kiadások** megoszlását a következő grafikon szemlélteti:

4. KAMATEGYENLEG

A bevételek és kiadások egyenlegeként adódó 504,5 milliárd forint összegű **nettó kamatkiadás** 133,1 milliárd forinttal lett kevesebb az előző év azonos időszakához képest, mely a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

A kamategyenleg összetétele (milliárd forintban)

	I-VIII. hó	
	2017	2018
1. Bevétel	72,6	96,5
1.1. Forint	73,7	96,8
<i>1.1.1. Államkötvények kamata</i>	73,5	96,8
<i>1.1.2. Kincstárjegyek kamata</i>	0,1	0,1
<i>1.1.3. Repóügyletek kamata</i>	0,1	0,0
<i>1.1.4. KESZ forintbetét kamata</i>	0,0	-0,1
1.2. Deviza	-1,0	-0,3
<i>1.2.1. Devizaműveletek kamatelszámolásai</i>	-1,0	-0,3
2. Kiadás	710,2	601,0
2.1 Forint	540,6	465,3
<i>2.1.1. Forinthitelek kamata</i>	16,1	14,8
<i>2.1.2. Államkötvények kamata</i>	466,9	396,9
<i>2.1.3. Kincstárjegyek kamata</i>	57,6	53,6
<i>2.1.4. Repóügyletek kamata</i>	0,0	0,0
<i>2.1.5. Egyéb függő tételek</i>	0,0	0,0
2.2. Deviza	169,6	135,7
<i>2.2.1. Devizahitelek kamata</i>	15,3	14,7
<i>2.2.2. Devizakötvények kamata</i>	154,3	121,0
3. Kamategyenleg	637,6	504,5

II. AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

1. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága 2018. augusztus végéig 1845,9 milliárd forinttal **növekedett** négy, egymást részben ellensúlyozó tényező következtében:

- **Az első tényező** a kedvező piaci helyzetben megvalósított nettó forintkibocsátás – jelentős részben a lakosságnak közvetlenül értékesített állampapírokból – 2034,5 milliárd forint összegben, ami a költségvetés éves hiányát és részben a lejáró devizaadósságot finanszírozza.
- **A második tényező** a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, amely az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 294,5 milliárd forinttal növelte.
- **A harmadik – szintén növelő hatású – tényező** a deviza-keresztárfolyamok változása miatt bekövetkezett mark-to-market betétállományok növekedése 22,4 milliárd forint összegben.
- **A negyedik – előbbiekkal ellentétes, csökkentő hatású – tényező** a nettó devizatorlesztés 505,5 milliárd forint értékben.

Az előzetes adatok szerint augusztus végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbiak szerint alakult:

A központi költségvetés adósságának alakulása 2018-ban, milliárd forint

	2017. december 31.		kibocsátás (növekedés)	törlesztés (csökkenés)	egyéb változás	nettó változás	2018. augusztus 31.		változás százalékpont
	előzetes állomány	megoszlás (%)					I-VIII. hónap		
1. Forint	20 689,4	77,35	8 839,3	6 804,8	0,0	2 034,5	22 723,9	79,48	2,12
1.1. Hitel	1 041,1	3,89	94,0	17,0	0,0	76,9	1 118,0	3,91	0,02
1.1.1. Külföldi	1 041,1	3,89	94,0	17,0	0,0	76,9	1 118,0	3,91	0,02
1.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
1.2. Állampapír	19 648,3	73,46	8 745,3	6 787,8	0,0	1 957,5	21 605,9	75,57	2,10
1.2.1. Piaci értékesítésű	19 609,2	73,32	8 745,3	6 787,8	0,0	1 957,5	21 566,7	75,43	2,11
1.2.1.1. Kötvény	11 767,1	44,00	2 040,2	1 219,0	0,0	821,3	12 588,4	44,03	0,03
1.2.1.2. Diszkont kincstárjegy	1 039,2	3,89	2 949,1	2 353,7	0,0	595,4	1 634,6	5,72	1,83
1.2.1.3. Lakossági állampapír	6 802,9	25,43	3 756,0	3 215,2	0,0	540,8	7 343,7	25,68	0,25
1.2.2. Nem piaci értékesítésű	39,2	0,15	0,0	0,0	0,0	0,0	39,2	0,14	-0,01
2. Deviza	5 782,5	21,62	301,8	807,2	294,5	-211,0	5 571,6	19,49	-2,13
2.1. Hitel	929,1	3,47	220,3	296,4	48,4	-27,7	901,4	3,15	-0,32
2.1.1. Külföldi	929,1	3,47	220,3	296,4	48,4	-27,7	901,4	3,15	-0,32
2.1.2. Belföldi	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00
2.2. Állampapír	4 853,5	18,15	81,5	510,9	246,1	-183,3	4 670,1	16,33	-1,81
2.2.1. Külföldi	4 145,9	15,50	71,3	493,9	209,1	-213,5	3 932,4	13,75	-1,75
2.2.2. Belföldi	707,6	2,65	10,2	17,0	37,0	30,2	737,8	2,58	-0,07
Összesen	26 472,0	98,97	9 141,1	7 612,1	294,5	1 823,5	28 295,4	98,96	-0,01
Egyéb kötelezettség	274,2	1,03	714,8	702,9	10,4	22,4	296,6	1,04	0,01
MINDÖSSZESEN	26 746,2	100,00	9 855,9	8 315,0	304,9	1 845,9	28 592,1	100,00	0,00

Megjegyzés: a táblában szereplő tizedes eltérések kerekítésből adódnak.

A központi költségvetés devizaadóssága augusztus végéig 211,0 milliárd forinttal, 5571,6 milliárd forintra csökkent az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság részaránya a 2017. év végi 21,6%-os szintről 19,5%-os szintre csökkent a teljes adósságon belül.

A költségvetés forintadóssága augusztus végéig 2034,5 milliárd forinttal nőtt, és 22 723,9 milliárd forintot tett ki, a forintrészarány elérte a teljes államadósság 79,5%-át. 2017 decemberében ez az arány 77,4% volt.

2018. augusztus végén a lakossági állampapírok állománya 7343,7 milliárd forintot tett ki, ami 540,8 milliárd forint növekedést jelent 2017. december vége óta. Ez döntően három tényezőre vezethető vissza. A lakossági ügyfelek által vásárolható, egy évnél hosszabb futamidejű Prémium Magyar Állampapír és a Bónusz Magyar Állampapír együttes állománya 2018. augusztus végén 423,0 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 2880,5 milliárd forint volt. A kétéves futamidejű, fix kamatozású állampapír állománya augusztus végéig 149,2 milliárd forint összegű növekedése következtében 526,1 milliárd forintra emelkedett. Az Egyéves és a Féléves Magyar Állampapírok állománya 3407,7 milliárd forint volt augusztus végén, amely a forgalmazás során bankokhoz került lakossági állampapírok visszavásárlása következtében 53,9 milliárd forinttal alacsonyabb a 2017. év végi állománynál.

A külföldi befektetők állampapír-állománya augusztusban 137,4 milliárd forinttal növekedett az előző hónapoz képest. A külföldi állomány 96,6%-a, 3584,5 milliárd forint államkötvény és 3,4%-a, 125,2 milliárd forint diszkontkincstárjegy. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje augusztus végén 5,1 év volt, amely kismértékű csökkenést jelent az előző hónap végéhez képest.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swap műveleteket köt, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezett fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. Az elmúlt években az egyéb devizák (főként az USD) jelentősen felértékelődtek az euróhoz képest, az emiatt keletkező többletadósságot viszont a swapkötéssel sikerült kizárni. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 22,4 milliárd forinttal növekedett az euró ez évi leértékelődése következtében, és augusztus végén az állomány 296,6 milliárd forintot tett ki, ami a teljes államadósság 1,0%-át teszi ki.

2. Kamatok, hozamok alakulása

A *diszkontkincstárjegyek* augusztusi aukcióin a havi átlagos fedezettség az előző havi 2,9-ről 1,9-re mérséklődött. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 1,6-ről 2,1-re emelkedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó augusztusi aukcióján a hozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz képest 1 bázisponttal csökkent és 0,09%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó augusztusi aukcióján a kialakult átlaghozam 0,55% lett, amely 3 bázisponttal magasabb a júliusi értéknél.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 1,63%-ot tett ki, amely 9 bázisponttal maradt el az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozamtól. Az *5 éves kötvény* utolsó augusztusi aukcióján az átlaghozam 2,80%-ot ért el, amely 10 bázisponttal magasabb az utolsó júliusi aukcióhoz képest. A *10 éves kötvényaukció* 3,41%-os átlaghozama 12 bázisponttal nagyobb, mint az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozam.